Nevėžis pavasarį kuojos ir plakiai

Parašė Romualdas Žilinskas
Šeštadienis, 25 Birželis 2011 20:01

Pernelyg ankstyvas pavasaris arba, atvirkščiai, užsitęsusi žiema, dažnai pakiša koją visiems žvejybiniams kalendoriams. Panašiai atsitiko ir pernai. Tuo metu, kai dauguma žvejų turėjo mirkyti avižėlę eketėje, jie upėse vasarinėmis ir lengvomis dugninėmis meškerėmis traukė pakilusias neršti kuojas. Tačiau žuvys ,,popierinių" prognozių neskaito. Žuvų kalendorius – tai vandens lygis, oro bei vandens temperatūra. Žodžiu, tai, kas pavasarį skatina jas palikti žiemojimo vietas, aktyviai maitintis ir ruoštis nerštui. Kaip ten bebūtų, ilgainiui stebint pasirinktą vandens telkinį, galima pastebėti, kad vienai ar kitai žuvų rūšiai tam tikru laikotarpiu būdingi kai kurie elgesio dėsningumai. Be abejo, tai labai palengvina sunkią meškeriotojo dalią.
Savo rašinyje aš papasakosiu apie pavasarinį kuojų ir plakių gaudymą Nevėžyje, pasistengsiu paaiškinti, kur šių žuvų ieškoti nuo ankstyvo pavasario iki vasaros pradžios. Iš karto perspėju, kad neatsižvelgiu į itin dažnus Nevėžio vandens lygio svyravimus, kas vienaip ar kitaip veikia žuvų apetitą.

Nors kuojos ir plakiai (po aukšlių) dažniausiai sutinkamos upių žuvys, o pavasaris pats tinkamiausias laikas joms gaudyti, bet dažnai pradedantysis meškeriotojas, grįždamas iš žūklės, ne visada gali kaimynų katinui į akis pažiūrėti. Nors ne tik pradedantysis… pernai Nevėžio pakrantės pirminė Laisvės alėją, o kai kurių žvejų apranga bei žvejybos įrankiai sukeldavo tik pavydo atodūsį, bet nemačiau, kad kuris nori būtų daug žuvies sugavęs. Girdėt girdėjau: ,,Mikas iš Šilainių" ar ,,Petras iš Raudondvario" štai ten, štai tiek"… kalbos tarp meškerės brolių greit sklinda, todėl žvejai ir aptūpė Nevėžio pakrantės lyg medų. Tačiau dauguma, kaip sakoma, ,,be dalios – atgalios" į namus sugrįždavo. Patys kalti – labai retas žvejys bandė žuvis jaukinti. Kovo pradžioje netoli kranto neblogai kibo kuojos, tačiau vėliau be jauko jų vienoje vietoje sulaikyti nepavyko. Matyt, kilo upe aukštyn ir tik viena kita smulki ,,kuojytė" pradžiugino meškeriotoją. O žvejai iki pat balandžio mėnesio užsispyrę ignoravo jaukus ir įkyriai šėrė kuojas vien tik trūklio lervomis. Aš tuo metu lengva ,,Feeder" ,,dugnine" gaudžiau plakius. Papuolė ir keletas neblogų karšių. Nors buvo ankstyvas pavasaris, geriausiai kibo ankstų rytą. Masalui naudojau smulkius sliekelius. Žvejojau dugnine su vienu 8 Nr. kabliuku. Naudojau 0,14 mm pagrindinį valą, 0,12 mm pavadėlį, gana lengvą (15-25 g) savos gamybos svarelį. Bandžiau žvejoti slankiojančiu svareliu, tačiau nerezultatyviai. Mesdavau į vagą ir laukdavau, kol srovė masalą išneš iš

pagrindinio srauto. Gaudyti su šėryklėle pasirodė beviltiška dėl smarkios srovės. Todėl šėryklėlės ir jaukinimo apskritai atsisakiau. Skirtingai nei kuojos, plakiai su karšiais laikėsi gana giliose vietose, šalia upės vagos. Vėliau, pradėjus slūgti vandeniui, iš viso pakeičiau žvejybos taktiką. Gaudžiau vien plūdine meškere, masalui naudodamas musių lervas arba sumuštinį iš trūkio ir musių lervų. Pagrindinio valo storis – 0,12 mm, pavadėlis – 0,1 mm. Naudojau ne sunkesnę kaip 2,5 g plūdę. Tuo metu labai intensyviai ir visą dieną maitinosi plakiai. Kartais pasitaikydavo kuojų bei raudžių. Tačiau pastarosios griebdavo aukščiau nuo dugno pakilusį masalą. Plakiai geriausiai kibdavo, kai masalas vos ne vos slinkdavo dugnu arba gulėdavo nejudėdamas kuojos pasitraukė toliau nuo kranto, o plakiai priartėjo prie jo – abiejų rūšių žuvys maitinosi tose pačiose vietose. Jaukinimas tuo metu ypač pasiteisino: vieną dieną išskrodęs apie penkiasdešimt žuvų, visų be išimties skrandžiuose radau jauko. Jaukas, kurį naudojau, nesudėtingas ir gana pigus: lenkiškas pašaras karšiams arba kuojoms, džiūvėsėliai ir kukurūzų košė (santykis: 2:2:1). Kvapui pagerinti dėdavau vanilės. Kai kam šis jaukas gali pasirodyti per daug birus, tačiau paprastai žuvį gaudydavau ramiose vietose toli nuo stiprios srovės. Baigiantis pavasariui vanduo sušyla, nuskaidrėja ir beveik pasiekia vasaros lygį. Tuo metu labai didelę reikšmę meškeriotojui turi oro sąlygos ir paros laikas. Pavyzdžiui, plakiai anksti ryte ir ypač vakare pakyla į aukštesnius vandens sluoksnius, maitinasi arčiau kranto. Vėlyvą rytą jie grįžta arčiau vagos ir visą dieną laikosi prie dugno, panašiose vietose kaip ir pavasario pradžioje. Mažesnės kuojos būna netoli žolių ir atviro vandens ribos, kartais plaukioja viduriniuose vandens sluoksniuose gana toli nuo kranto. Didesnės rytais ir vakarais atplaukia į seklesnius vandenis, tačiau dieną praleidžia kartu su plakiais prie pat dugno, netoli pagrindinės srovės. Kadangi vėlyvas pavasaris beveik tolygus vasarai, tai ir jauką naudoju stambesnį. Tokiu laiku galima jaukinti vien kruopomis ar kviečiais, tačiau didesnis efektas būna, kai iš pradžių jaukinama parduotuvėje pirktu jauku ir tik vėliau, suviliojus žuvis, beriami lygiomis dalimis su tuo pačiu jauku maišyti kviečiai. Tai ypač pastebima vakare. Valus storinu, nes masalą gali pačiupti lynas ar šapalas. Plūdė taip pat būna sunkesnė, bet ne visada. Masalas gali būti įvairesnis: musės, lervos, sliekai, kruopos, kviečiai. Žvejoju kiek kitaip nei anksčiau, tačiau vis tiek prie pat dugno, nes sumažinus gylį, neįmanoma atsiginti aukšlių. Todėl ilgas pavadėlis velkasi dugnu, o apatinis svarelis pakilęs per keletą centimetrų virš dugno . Sėkmingesnė žvejyba toli nuo kranto, arčiau vagos. Ne – tikiu, kad šį pavasarį kas nors Nevėžio upėje kardiniai pasikeis, todėl mano straipsnis prasvers ties, kurie praeiną pavasarį vietoj šviežios žuvies uošvės lašinius valgė…